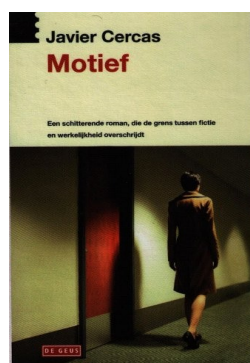
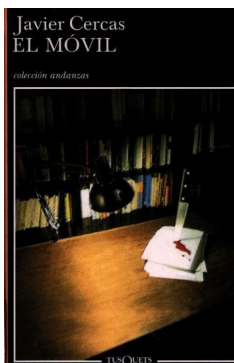

Motief*El móvil***Javier Cercas**

Toen Javier Cercas (1962) veertien jaar was, kreeg hij een boek van Jorge Luis Borges in handen. Hiermee was deze zoon van een veearts voorgoed gewonnen voor de literatuur. Een logisch vervolg was zijn studie Spaanse taalwetenschappen en aansluitend een promotie-onderzoek aan de Universiteit van Barcelona. Hij doceerde enkele jaren aan de Universiteit van Illinois, maar in 1989 keerde hij terug naar Spanje als docent Spaanse literatuur aan de Universiteit van Gerona, de plaats van zijn jeugd.

Tijdens zijn verblijf in de VS schreef Cercas in 1987 zijn eerste verhalen-bundel, *El móvil*, naar de titel van het slotverhaal. In 2003 werd dit titelverhaal apart heruitgegeven. Met de roman *Soldados de Salamina* uit 2001 over een episode uit de Spaanse Burgeroorlog bereikte hij niet alleen het grote publiek, maar oogstte hij ook lof van de Peruaanse schrijver Mario Vargas Llosa. Deze roman werd in 2002 verfilmd door David Trueba. Naast romans schreef Cercas essays en artikelen over literaire thema's, onder meer voor *El País*. De prijzen die Cercas verwierf, waren vooral van critici afkomstig. Zijn belangrijkste boeken zijn vertaald in meer dan twintig talen, ook in het Nederlands. Zelf heeft hij werk van hedendaagse Catalaanse auteurs in het Castiliaans vertaald; uit het Engels vertaalde hij *The country of the blind* uit 1911 van H.G. Wells. Zijn meest recente werk is getiteld *Anatomía de un instante*, over de poging tot staatsgreep in 1981 in Spanje.

El Móvil is een intrigerend verhaal. De hoofdpersoon, Álvaro, een eenzame kantoorklerk, wil schrijver worden en streeft ernaar maar meteen de perfecte roman met een spannend plot af te leveren. In het besef dat het daarbij vooral aankomt op hard werken en concentratie, hanteert hij een ijzeren zelfdiscipline. Als personages kiest hij zijn naaste burens, wier gewoontes en activiteiten hij gedetailleerd bijhoudt. Voor Álvaro is een logisch vervolg, dat hij zelfs hun leven gaat manipuleren, zodat de plot die hij in zijn hoofd heeft, zich als vanzelf ook in de realiteit gaat ontrollen. Dan verliest hij echter de controle over de gebeurtenissen. Als tenslotte de door hem bedachte moord echt gepleegd wordt, blijft Álvaro achter met de beklemmende vraag, in hoeverre hij daaraan schuldig is.

De Nederlandse vertaling is met kennelijk plezier en vaardigheid tot stand gekomen. Er zijn vele vertaalvondsten aanwijsbaar en het verhaal leest 'als een trein'. Toch valt er wel iets op aan te merken: door een flink aantal versimpelingen, weglatingen, vrije interpretaties en verduidelijkende vertalingen is het een minder dwingend, maar wél luchtiger boekje geworden dan het origineel. De beklemmende sfeer is er enigszins uit verdwenen.

Heleen Peeters, 1 september 2009

Spaanse editie:
Tusquets Editores
ISBN 84-831-0232-3, 2003

Nederlandse vertaling:
Adri Boon
Uitgeverij De Geus
ISBN 90-445-0603-7, 2006
93 pagina's

